

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Навчально-науковий інститут бізнесу та сучасних технологій
Кафедра фінансів та банківської справи

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
О.В. Яріш
«29» грудня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «Страхові послуги»

освітня програма «Фінанси і кредит»

спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування

галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

ступінь вищої освіти Бакалавр
бакалавр, магістр, доктор філософії

Робоча програма навчальної дисципліни «Страхові послуги» схвалена та рекомендована до використання в освітньому процесі на засіданні кафедри фінансів та банківської справи
Протокол від «29» грудня 2020 року № 6

Полтава 2020

Укладач: Соколова Альона Миколаївна, доцент кафедри фінансів та банківської справи ПУЕТ, к.е.н., доцент

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми «Фінанси і кредит» спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування ступеня бакалавра, к.е.н., доцент

ім'я: С.П. Прасолова
прізвище: Прасолова

« 29 » грудня 2020 року

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

	С.
Розділ 1. Опис навчальної дисципліни.....	4
Розділ 2. Перелік коментентностей та програмні результати навчання.....	5
Розділ 3. Програма навчальної дисципліни.....	5
Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни.....	10
Розділ 5. Система оцінювання знань студентів.....	24
Розділ 6. Інформаційні джерела.....	26
Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни.....	27

Розділ 1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1 – Опис навчальної дисципліни «Страхові послуги»

Місце у структурно-логічній схемі підготовки	<i>Пререквізити: «Страхування»</i> <i>Постреквізити: «Корпоративні фінанси»</i>	
Мова викладання	українська	
Статус дисципліни		
Курс/семестр вивчення	3 / 6	
Кількість кредитів ЄКТС/ кількість модулів	6 / 2	
Денна форма навчання:		
Денна форма навчання:		
Кількість годин: 180 год. – загальна кількість: 6 семестр – 180 год.		
- лекції: 6 семестр – 18 год.		
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 6 семестр – 54 год.		
- самостійна робота: 6 семестр – 108 год.		
- вид підсумкового контролю: 6 семестр – екзамен.		
Заочна форма навчання		
Кількість годин: 210 год. – загальна кількість: 7 семестр – 210 год.		
- лекції: 6 семестр – 4 год.		
- практичні (семінарські, лабораторні) заняття: 6 семестр – 4 год.		
- самостійна робота: 6 семестр – 202 год.		
- вид підсумкового контролю: 6 семестр – екзамен.		

Розділ 2. Перелік коментентностей та програмні результати навчання

Метою навчальної дисципліни «Страхові послуги» є формування у студентів системи теоретичних знань і практичних навичок з питань організації страхової діяльності, її фінансового забезпечення, особливостей механізму проведення страхових послуг на основі чинної нормативно-правової бази з урахуванням особливостей галузей, видів, форм, принципів та систем страхування в умовах відповідного державного регулювання.

Таблиця 2 – Перелік коментентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач (загальні (ЗК02, ЗК11, ЗК12), спеціальні (СК06, СК09))	Програмні результати навчання (ПР10, ПР12, ПР14, ПР17)
ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності); ЗК12. Здатність працювати автономно. СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування; СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації в сфері фінансів, банківської справи та страхування	ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем; ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності; ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів; ПР17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

Розділ 3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Суть та значення страхових послуг, характеристика особистих видів страхування

Тема 1. Страхові послуги і особливості їх реалізації

Страхова послуга як специфічний товар. Ознаки, що характеризують страхову послугу. Служба маркетингу страхової компанії та її функції. Особливості маркетингу в страхуванні та його завдання. Дослідження попиту на страхові послуги (необхідність, сутність, значення). Канали реалізації страхових послуг та їх характеристика. Продаж страхових послуг через страхових посередників: переваги і недоліки. Права і обов'язки страхових посередників.

Вимоги законодавства України до страхових посередників. Страхові агенти та їхні функції. Страхові брокери та їхні функції. Роль реклами в реалізації страхових послуг. Види страхової реклами та вимоги до неї. Функції страхової реклами. Асортимент страхових послуг, який пропонується в Україні фізичним і юридичним особам.

Тема 2. Порядок укладання та ведення страхової угоди

Страхова угода та її основні етапи. Заява про страхування: форма подання, зміст, значення. Андеррайтинг: поняття, сутність, роль у формуванні збалансованого страхового портфеля. Задачі андеррайтинга. Договір страхування та його зміст, взаємозв'язок з правилами страхування. Договір страхування і 10 страховий поліс: співвідношення між ними. Страховий сертифікат. Генеральний поліс. Порядок укладення договору страхування. Права і обов'язки сторін страхової угоди. Страховий поліс як форма договору страхування: зміст, зв'язок з правилами страхування. Процес врегулювання претензій страхувальників та його завдання. Виплата страхового відшкодування. Дії страхувальника при настанні страхової події. Дії страховика щодо розслідування характеру і розмірів збитків. Аварійний комісар: поняття, функції. Організація діяльності аварійних комісарів в Україні. Страховий акт: зміст, порядок складання. Порядок виплати страхового відшкодування (страхових сум).

Тема 3. Страхування життя та пенсій

Особисте страхування: зміст, значення в забезпеченні страховим захистом громадян. Необхідність і сутність страхування життя. Види страхування. Таблиця смертності: призначення, зміст, порядок складання. Типи страхування життя. Змішане страхування життя: порядок укладення договорів страхування, обчислення і сплати страхових платежів. Змішане страхування життя: визначення страхових і викупних сум, порядок їх виплати. Страхування до вступу в шлюб: порядок укладення договорів страхування, обчислення і сплати страхових платежів. Страхування до вступу в шлюб: визначення страхових і викупних сум, порядок їх виплати. Страхування життя дітей: порядок укладення договорів страхування, обчислення і сплати страхових платежів. Довічне страхування: порядок укладення договорів страхування, обчислення і сплати страхових платежів. Страхування пенсій: необхідність, сутність. Сучасний стан і проблеми страхування життя в Україні. Страхування пенсій в Україні: сучасний стан, проблеми.

Тема 4. Страхування від нещасних випадків

Економічна необхідність і значення страхування громадян від нещасних випадків. Обов'язкове страхування громадян від нещасних випадків: необхідність, види страхування. Добровільне страхування громадян від нещасних випадків: необхідність, види страхування. Індивідуальне страхування громадян

від нещасних випадків та його сутність. Колективне страхування громадян від нещасних випадків та його сутність. Обов'язкове особисте страхування громадян від нещасних випадків на транспорті. Обов'язкове страхування членів екіпажу і авіаційного персоналу від нещасних випадків. Обов'язкове страхування ризикових професій народного господарства від нещасних випадків. Колективне страхування громадян за рахунок коштів підприємств. Страхування дітей від нещасних випадків. Страхування туристів від нещасних випадків. Страхування спортсменів від нещасних випадків.

Тема 5. Медичне страхування

Медичне страхування: необхідність і сутність. Суб'єкти медичного страхування та взаємовідносини між ними. Страхова медична компанія та її місце в системі медичного страхування. Вимоги до лікувально-профілактичних установ, що діють в системі медичного страхування. Обов'язкова форма медичного страхування та її сутність. Добровільна форма медичного страхування та її сутність. Програми добровільного медичного страхування. Види послуг добровільного медичного страхування. Універсальні та спеціалізовані поліси медичного страхування та їх сутність. Медичне страхування громадян, що виїжджають за кордон.

Змістовий модуль 2. Види страхування майна та відповідальності юридичних та фізичних осіб

Тема 6. Страхування підприємницьких ризиків

Роль страхування в забезпеченні потреб підприємств у страховому захисті. Зміст поняття підприємницькі ризики. Форми і види страхування. Види полісів страхування майна від вогню та їх особливості. Страхування майна від вогню та інших небезпек. Страхування на випадок від перерв у виробництві внаслідок знищення або пошкодження застрахованого майна. Страхування ризиків впровадження нової техніки і технології. Страхування відповідальності товаровиробників за якість продукції, що виробляється. Страхування відповідальності роботодавця. Страхування відповідальності товаровиробників за забруднення навколишнього середовища.

Тема 7. Сільськогосподарське страхування

Розвиток і сучасний стан страхування майна виробників сільськогосподарської продукції в Україні. Організаційні основи страхування майна сільськогосподарських підприємств. Страхування урожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень. Визначення вартості урожаю, обчислення й порядок сплати страхових премій. Організація роботи страховика по визначенню суми збитку і страхового відшкодування по страхуванню урожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень.

Порядок виплати страхового відшкодування. Страхування сільськогосподарських тварин. Порядок укладення договорів страхування сільськогосподарських тварин, визначення і сплати страхових платежів. Організація роботи страховика по визначенню суми збитку і страхового відшкодування по страхуванню сільськогосподарських тварин. Порядок укладення договорів страхування будівель та іншого майна сільськогосподарських підприємств, визначення і сплати страхових платежів.

Тема 8. Страхування технічних ризиків

Необхідність та значення страхування технічних ризиків. Види страхування. Страхування будівельного підприємця від всіх ризиків. Страхування всіх монтажних ризиків. Страхування машин. Страхування електронних пристроїв.

Тема 9. Страхування фінансово-кредитних ризиків

Сутність та економічний зміст страхування фінансово-кредитних ризиків. Кредитні ризики та їх характеристика. Організаційні форми страхування кредитів та їх характеристика. Страхування товарних кредитів. Страхування споживчих кредитів. Страхування заставного майна. Страхування експортних кредитів. Страхування ризику непогашення кредиту. Страхування відповідальності позичальника за непогашення кредиту. Страхування банківських гарантій. Страхування недоотримання прибутку (доходів) та інших фінансових ризиків. Страхування за Єдиним банківським полісом. Страхування банків від комп'ютерного шахрайства.

Тема 10. Автотранспортне страхування.

Поняття автотранспортного страхування. Види страхування. Розвиток системи автотранспортного страхування. Сучасний стан автотранспортного страхування в Україні. Страхування автотранспортних засобів та основні умови його проведення. Страхування цивільної відповідальності власників автотранспортних засобів. Обов'язкове страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів в Україні: організаційні основи. Види договорів обов'язкового страхування цивільної відповідальності власників автотранспортних засобів в Україні. Основні умови обов'язкового страхування цивільної відповідальності власників автотранспортних засобів в Україні. Міжнародна система Зелена картка: виникнення та сутність. Моторне (транспортне) страхове бюро України, його функції. Страхування вантажів, що перевозяться автомобільним транспортом.

Тема 11. Морське страхування

Економічна необхідність і особливості страхування морських ризиків. Клуби взаємного страхування та їх роль в організації страхування морських

ризиків. Страхування морських суден. Обов'язкове страхування відповідальності морського перевізника та виконавця робіт, пов'язаних із обслуговуванням морського транспорту щодо відшкодування збитків, завданих пасажиром, багажу. Страхування відповідальності власників суден перед третіми особами за забруднення державних територіальних вод. Страхування вантажів, що перевозяться морським транспортом. Морське страхове бюро України: виникнення, функції. Страхування, громадян від випадків на морському транспорті.

Тема 12. Авіаційне і космічне страхування

Необхідність та особливості страхування авіаційних ризиків. Види страхування. Законодавча база авіаційного страхування в Україні. Авіаційний поліс Ллойда. Основні умови страхування повітряних суден 15 України. Страхування відповідальності власників повітряних суден. Страхування громадян від нещасних випадків на повітряному транспорті. Страхування цивільної відповідальності авіаперевізника. Обов'язкове авіаційне страхування: сутність, значення. Обов'язкове страхування відповідальності експлуатанта повітряного судна за збитки, які можуть бути завдані ним при виконанні авіаційних робіт. Обов'язкове страхування відповідальності повітряного перевізника і виконавця повітряних робіт. Необхідність, особливості та стан космічного страхування. Організація космічного страхування. Види космічного страхування.

Тема 13. Страхування майна і відповідальності громадян

Страховий захист особистої власності громадян: необхідність, види страхування. Страхування будівель, що належать громадянам. Порядок укладення договорів страхування будівель, що належать громадянам, визначення та сплати страхових платежів. Страхування тварин, що належать громадянам. Порядок укладення договорів страхування тварин, що належать громадянам, визначення та сплати страхових платежів. Організація роботи страховика по визначенню суми збитку і страхового відшкодування по страхуванню тварин, що належать громадянам. Страхування домашнього майна громадян. Порядок укладення договорів страхування домашнього майна громадян, визначення та сплати страхових платежів. Організація роботи страховика по визначенню збитку і страхового відшкодування по страхуванню домашнього майна громадян. Порядок виплати страхового відшкодування. Страхування засобів транспорту, що належать громадянам. Порядок укладення договорів страхування засобів транспорту, що належать громадянам, визначення і сплати страхових 16 платежів. Страхування відповідальності громадян. Види і форми страхування. Страхування професійної відповідальності громадян.

Розділ 4. Тематичний план навчальної дисципліни

Таблиця 4.1 – Тематичний план навчальної дисципліни «Страхові послуги» для студентів денної форми навчання

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Модуль 1. Страхова послуга як економічна категорія та товар на страховому ринку. Особливості проведення страхових послуг у особистому страхуванні					
<p>Тема 1. «Страхові послуги та особливості їх реалізації»</p> <p>Лекція 1 «Страхові послуги та особливості їх реалізації»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Страхова послуга як специфічний товар. 2. Економічна необхідність страхових послуг. 3. Формування попиту на страхові послуги. 4. Страхові посередники та їх роль у наданні страхових послуг. 	2	<p>Практичне заняття 1</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості страхової послуги як специфічного товару на страховому ринку. 2. Економічна необхідність здійснення страхових послуг. 3. Вивчення і формування попиту на страхові послуги. <p>Практичне заняття 2</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Страховий маркетинг. 2. Канали продажу страхових послуг. 3. Страхові агенти та їх роль у наданні страхових послуг. 4. Роль страхових брокерів на ринку страхових послуг <p>Практичне заняття 3</p> <p>Тестування та розв'язання задач</p>	2	<p>Тема 1. «Страхові послуги та особливості їх реалізації»</p> <p>Переваги та недоліки прямого продажу страхових послуг.</p> <p>Особливості страхового маркетингу.</p> <p>Роль реклами в просуванні страхових послуг до страхувальників.</p> <p>2 Основні методи контролю з боку страхових компаній і держави за реалізацією страхових послуг.</p> <p>Фактори, які сприяють розвитку ринку страхових послуг в Україні.</p> <p>Фактори, які гальмують розвиток ринку страхових послуг в Україні.</p> <p>2 Відмінності діяльності страхових агентів від страхових брокерів.</p>	11
<p>Тема 2. «Порядок укладання і ведення страхової угоди»</p> <p>Лекція 2 «Порядок укладання і ведення страхової угоди»</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Порядок ведення страхової угоди. 2. Порядок оцінки ризику при прийнятті об'єкта на страхування. 3. Страховий акт. Розрахунок збитків та виплат відшкодування. 	2	<p>Практичне заняття 4</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Порядок проходження страхової угоди. 2. Оцінка ризику при прийнятті об'єкта на страхування. 3. Страховий акт. 4. Розрахунок збитків та виплат відшкодування <p>Практичне заняття 5</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Характеристика основних розділів страхового договору. 2. Особливості заповнення договорів за різними видами страхових послуг. 3. Електронні поліси. 	2	<p>Тема 2. «Порядок укладання і ведення страхової угоди»</p> <p>Формальні вимоги до договору страхування та інформації, яку він повинен містити.</p> <p>Розробники правил страхування.</p> <p>Документи, які необхідні для укладання договору страхування.</p> <p>Формальні вимоги страхового полісу.</p> <p>2 Відлік часу, коли договір страхування набирає чинності.</p> <p>Документи, на підставі яких здійснюються страхові виплати та страхове відшкодування.</p>	11

Продовження таблиці 4.1

Модуль 2 «Порядок проведення страхових послуг у різних галузях господарювання»					
<p>Тема 6. «Страховання підприємницьких ризиків»</p> <p>Лекція 6 «Страховання підприємницьких ризиків»</p> <p>1. Форми та види страхування підприємницьких ризиків.</p> <p>2. Страхування від вогневих ризиків.</p> <p>3. Страхування від перерв у виробництві.</p> <p>4. Страхування відповідальності товаровиробників за якість продукції, за забруднення навколишнього середовища.</p>	1	<p>Практичне заняття 15</p> <p>1. Поняття підприємницьких ризиків та їх класифікація</p> <p>3. Види страхування підприємницьких ризиків</p> <p>2. Форми проведення страхування підприємницьких ризиків</p> <p>Практичне заняття 16</p> <p>1. Страхування від вогневих ризиків.</p> <p>2. Страхування від перерв у виробництві</p> <p>3. Страхування відповідальності товаровиробників за якість продукції, за забруднення навколишнього середовища.</p>	2	<p>Тема 6. «Страховання підприємницьких ризиків»</p> <p>Ризики, які відносяться до підприємницьких. Порядок визначення страхової суми при страхуванні інвестицій. Характеристика ризику неплатежу. Особливості страхування ризику недоотримання прибутку.</p> <p>2. Порядок визначення страхової суми при страхуванні ризику недоотримання прибутку від перерв у виробництві. Види страхування відповідальності, які є характерними при страхуванні підприємницьких ризиків. Основні умови страхування від вогневих ризиків. Характеристика «пакетного» страхування.</p>	6
<p>Тема 7. «Сільськогосподарське страхування»</p> <p>Лекція 6 «Сільськогосподарське страхування» (продовження)</p> <p>1. Форми та види страхування аграрних ризиків.</p> <p>2. Страхування врожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень.</p> <p>3. Страхування сільськогосподарських тварин.</p> <p>4. Страхування майна сільськогосподарських підприємств.</p>	1	<p>Практичне заняття 17</p> <p>1. Сутність та необхідність страхування сільськогосподарських ризиків</p> <p>2. Види страхування аграрних ризиків</p> <p>3. Форми проведення сільськогосподарського страхування</p> <p>Практичне заняття 18</p> <p>1. Страхування врожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень.</p> <p>2. Страхування сільськогосподарських тварин</p> <p>3. Страхування будівель та іншого майна сільськогосподарських підприємств</p>	2	<p>Тема 7. «Сільськогосподарське страхування»</p> <p>Фактори, які зумовлюють потребу в страховому захисті майна сільськогосподарських підприємств. Об'єкт страхування при обов'язковому страхуванні врожаю сільськогосподарських культур.</p> <p>Терміни, коли починається та припиняється відповідальність страховика за обов'язковим страхуванням врожаю.</p> <p>2. Різниця умов обов'язкового страхування від добровільного страхування врожаю. Основні умови та механізм здійснення страхування сільськогосподарських тварин. Види тварин, які підлягають обов'язковому страхуванню. Зміст терміну «страховий вік».</p>	6

Продовження таблиці 4.1

<p>Тема 8. «Страховання технічних ризиків»</p> <p>Лекція 7 «Страховання технічних ризиків»</p> <p>1. Види страхування технічних ризиків. 2. Страховання будівельних ризиків, їх оцінка. 3. Страховання монтажних ризиків. 4. Страховання устаткування від поломок. 5. Страховання електронних пристроїв.</p>	1	<p>Практичне заняття 19</p> <p>1. Поняття та необхідність здійснення страхування технічних ризиків 2. Види страхування технічних ризиків 3. Порівняльний аналіз вітчизняного та зарубіжного досвіду страхування технічних ризиків</p> <p>Практичне заняття 20</p> <p>1. Страховання будівельного підприємця від усіх видів ризиків 2. Поняття та порядок страхування всіх видів монтажних ризиків. 3. Умови та порядок страхування промислового устаткування та промислових машин від поломок. 4. Порядок страхування та особливі умови проведення страхування електронних пристроїв</p>	2	<p>Тема 8. «Страховання технічних ризиків»</p> <p>Необхідність страхування технічних ризиків. Об'єктом страхування при страхуванні технічних ризиків. Формальні ознаки договору страхування будівельного підприємця від усіх видів ризиків. Порядок визначення страхової суми та величини страхового тарифу при укладанні договору страхування будівельних ризиків. Порядок виплати страхового відшкодування за договором страхування будівельних ризиків. Якісні характеристики страхування електронного обладнання.</p>	6
<p>Тема 9. «Страховання кредитних і фінансових ризиків»</p> <p>Лекція 7 «Страховання кредитних і фінансових ризиків» (продовження)</p> <p>1. Сутність і економічний зміст страхування кредитів. 2. Страховання товарних, інвестиційних та споживчих кредитів. 3. Страховання депозитів. 4. Поняття фінансових ризиків та їх види. 5. Порядок страхування фінансових ризиків.</p>	1	<p>Практичне заняття 21</p> <p>1. Сутність і економічний зміст страхування кредитів. 2. Страховання товарних, інвестиційних та споживчих кредитів 3. Страховання депозитів</p> <p>Практичне заняття 22</p> <p>1. Поняття фінансових ризиків та їх види 2. Економічна необхідність страхування фінансових ризиків 3. Страховання інвестиційних ризиків 4. Страховання ризиків неплатежу 5. Страховання ризику втрати прибутку</p>	2	<p>Тема 9. «Страховання кредитних і фінансових ризиків»</p> <p>Необхідність страхування фінансово-кредитних ризиків. Об'єкт страхування при страхуванні кредитних ризиків. Основні організаційні форми страхування кредитів. Особливості страхування кредитів довіри. Суб'єкти делькредерної форми страхування. Терміни, на які може бути укладений договір страхування відповідальності позичальника за непогашення кредиту. Страхові випадки при страхуванні кредитних ризиків.</p>	6
<p>Тема 10. «Автотранспортне страхування»</p>	1	<p>Практичне заняття 23</p> <p>1. Необхідність і значення страхування ризиків</p>		<p>Тема 10. «Автотранспортне страхування»</p>	7

Таблиця 4.2 – Тематичний план навчальної дисципліни «Страхові послуги» для студентів заочної форми навчання

Назва теми (лекції) та питання теми (лекції)	Кількість годин	Назва теми та питання семінарського, практичного або лабораторного заняття	Кількість годин	Завдання самостійної роботи в розрізі тем	Кількість годин
Модуль 1. Страхова послуга як економічна категорія та товар на страховому ринку. Особливості проведення страхових послуг у особистому страхуванні					
<p>Тема 1. «Страхові послуги та особливості їх реалізації»</p> <p>Лекція 1 «Страхові послуги та особливості їх реалізації»</p> <p>5. Страхова послуга як специфічний товар.</p> <p>6. Економічна необхідність страхових послуг.</p> <p>7. Формування попиту на страхові послуги.</p> <p>8. Страхові посередники та їх роль у наданні страхових послуг.</p>	2	<p>Практичне заняття 1</p> <p>1. Особливості страхової послуги як специфічного товару на страховому ринку.</p> <p>2. Економічна необхідність здійснення страхових послуг.</p> <p>3. Вивчення і формування попиту на страхові послуги.</p> <p>Практичне заняття 2</p> <p>1. Страховий маркетинг.</p> <p>2. Канали продажу страхових послуг.</p> <p>3. Страхові агенти та їх роль у наданні страхових послуг. 4. Роль страхових брокерів на ринку страхових послуг</p> <p>Практичне заняття 3</p> <p>Тестування та розв'язання задач</p>		<p>Тема 1. «Страхові послуги та особливості їх реалізації»</p> <p>Переваги та недоліки прямого продажу страхових послуг.</p> <p>Особливості страхового маркетингу.</p> <p>Роль реклами в просуванні страхових послуг до страхувальників.</p> <p>Основні методи контролю з боку страхових компаній і держави за реалізацією страхових послуг.</p> <p>Фактори, які сприяють розвитку ринку страхових послуг в Україні.</p> <p>Фактори, які гальмують розвиток ринку страхових послуг в Україні.</p> <p>Відмінності діяльності страхових агентів від страхових брокерів.</p>	20
<p>Тема 2. «Порядок укладання і ведення страхової угоди»</p> <p>Лекція 2 «Порядок укладання і ведення страхової угоди»</p> <p>4. Порядок ведення страхової угоди.</p> <p>5. Порядок оцінки ризику при прийнятті об'єкта на страхування.</p> <p>6. Страховий акт. Розрахунок збитків та виплат відшкодування.</p>	2	<p>Практичне заняття 4</p> <p>1. Порядок проходження страхової угоди.</p> <p>2. Оцінка ризику при прийнятті об'єкта на страхування.</p> <p>3. Страховий акт.</p> <p>4. Розрахунок збитків та виплат відшкодування</p> <p>Практичне заняття 5</p> <p>1. Характеристика основних розділів страхового договору.</p> <p>2. Особливості заповнення договорів за різними видами страхових послуг.</p> <p>3. Електронні поліси.</p>	1	<p>Тема 2. «Порядок укладання і ведення страхової угоди»</p> <p>Формальні вимоги до договору страхування та інформації, яку він повинен містити.</p> <p>Розробники правил страхування.</p> <p>Документи, які необхідні для укладання договору страхування.</p> <p>Формальні вимоги страхового полісу.</p> <p>Відлік часу, коли договір страхування набирає чинності.</p> <p>Документи, на підставі яких здійснюються страхові виплати та страхове відшкодування.</p>	20

Продовження таблиці 4.2

Модуль 2 «Порядок проведення страхових послуг у різних галузях господарювання»				
<p>Тема 6. «Страховання підприємницьких ризиків»</p> <p>Лекція 6 «Страховання підприємницьких ризиків»</p> <p>5. Форми та види страхування підприємницьких ризиків.</p> <p>6. Страхування від вогневих ризиків.</p> <p>7. Страхування від перерв у виробництві.</p> <p>8. Страхування відповідальності товаровиробників за якість продукції, за забруднення навколишнього середовища.</p>		<p>Практичне заняття 15</p> <p>1. Поняття підприємницьких ризиків та їх класифікація</p> <p>3. Види страхування підприємницьких ризиків</p> <p>2. Форми проведення страхування підприємницьких ризиків</p> <p>Практичне заняття 16</p> <p>1. Страхування від вогневих ризиків.</p> <p>2. Страхування від перерв у виробництві</p> <p>3. Страхування відповідальності товаровиробників за якість продукції, за забруднення навколишнього середовища.</p>	<p>Тема 6. «Страховання підприємницьких ризиків»</p> <p>Ризики, які відносяться до підприємницьких.</p> <p>Порядок визначення страхової суми при страхуванні інвестицій.</p> <p>Характеристика ризику неплатежу.</p> <p>Особливості страхування ризику недоотримання прибутку.</p> <p>Порядок визначення страхової суми при страхуванні ризику недоотримання прибутку від перерв у виробництві.</p> <p>Види страхування відповідальності, які є характерними при страхуванні підприємницьких ризиків.</p> <p>Основні умови страхування від вогневих ризиків.</p> <p>Характеристика «пакетного» страхування.</p>	12
<p>Тема 7. «Сільськогосподарське страхування»</p> <p>Лекція 6 «Сільськогосподарське страхування» (продовження)</p> <p>5. Форми та види страхування аграрних ризиків.</p> <p>6. Страхування врожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень.</p> <p>7. Страхування сільськогосподарських тварин.</p> <p>8. Страхування майна сільськогосподарських підприємств.</p>		<p>Практичне заняття 17</p> <p>1. Сутність та необхідність страхування сільськогосподарських ризиків</p> <p>2. Види страхування аграрних ризиків</p> <p>3. Форми проведення сільськогосподарського страхування</p> <p>Практичне заняття 18</p> <p>1. Страхування врожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень.</p> <p>2. Страхування сільськогосподарських тварин</p> <p>3. Страхування будівель та іншого майна сільськогосподарських підприємств</p>	<p>Тема 7. «Сільськогосподарське страхування»</p> <p>Фактори, які зумовлюють потребу в страховому захисті майна сільськогосподарських підприємств.</p> <p>Об'єкт страхування при обов'язковому страхуванні врожаю сільськогосподарських культур.</p> <p>Терміни, коли починається та припиняється відповідальність страховика за обов'язковим страхуванням врожаю.</p> <p>Різниця умов обов'язкового страхування від добровільного страхування врожаю.</p> <p>Основні умови та механізм здійснення страхування сільськогосподарських тварин.</p> <p>Види тварин, які підлягають обов'язковому страхуванню.</p> <p>Зміст терміну «страховий вік».</p>	14

Продовження таблиці 4.2

<p>Тема 8. «Страховання технічних ризиків»</p> <p>Лекція 7 «Страховання технічних ризиків»</p> <p>1. Види страхування технічних ризиків. 2. Страховання будівельних ризиків, їх оцінка. 3. Страховання монтажних ризиків. 4. Страховання устаткування від поломок. 5. Страховання електронних пристроїв.</p>	<p>Практичне заняття 19</p> <p>1. Поняття та необхідність здійснення страхування технічних ризиків 2. Види страхування технічних ризиків 3. Порівняльний аналіз вітчизняного та зарубіжного досвіду страхування технічних ризиків</p> <p>Практичне заняття 20</p> <p>1. Страховання будівельного підприємця від усіх видів ризиків 2. Поняття та порядок страхування всіх видів монтажних ризиків. 3. Умови та порядок страхування промислового устаткування та промислових машин від поломок. 4. Порядок страхування та особливі умови проведення страхування електронних пристроїв</p>	<p>Тема 8. «Страховання технічних ризиків»</p> <p>Необхідність страхування технічних ризиків. Об'єктом страхування при страхуванні технічних ризиків. Формальні ознаки договору страхування будівельного підприємця від усіх видів ризиків. Порядок визначення страхової суми та величини страхового тарифу при укладанні договору страхування будівельних ризиків. Порядок виплати страхового відшкодування за договором страхування будівельних ризиків. Якісні характеристики страхування електронного обладнання.</p>	12
<p>Тема 9. «Страховання кредитних і фінансових ризиків»</p> <p>Лекція 7 «Страховання кредитних і фінансових ризиків» (продовження)</p> <p>6. Сутність і економічний зміст страхування кредитів. 7. Страховання товарних, інвестиційних та споживчих кредитів. 8. Страховання депозитів. 9. Поняття фінансових ризиків та їх види. 10. Порядок страхування фінансових ризиків.</p>	<p>Практичне заняття 21</p> <p>1. Сутність і економічний зміст страхування кредитів. 2. Страховання товарних, інвестиційних та споживчих кредитів 3. Страховання депозитів</p> <p>Практичне заняття 22</p> <p>1. Поняття фінансових ризиків та їх види 2. Економічна необхідність страхування фінансових ризиків 3. Страховання інвестиційних ризиків 4. Страховання ризиків неплатежу 5. Страховання ризику втрати прибутку</p>	<p>Тема 9. «Страховання кредитних і фінансових ризиків»</p> <p>Необхідність страхування фінансово-кредитних ризиків. Об'єкт страхування при страхуванні кредитних ризиків. Основні організаційні форми страхування кредитів. Особливості страхування кредитів довіри. Суб'єкти делькредерної форми страхування. Терміни, на які може бути укладений договір страхування відповідальності позичальника за непогашення кредиту. Страхові випадки при страхуванні кредитних ризиків.</p>	12
<p>Тема 10. «Автотранспортне страхування»</p>	<p>Практичне заняття 23</p> <p>1. Необхідність і значення страхування ризиків</p>	<p>Тема 10. «Автотранспортне страхування»</p>	12

Розділ 5. Система оцінювання знань студентів

Система поточного і підсумкового контролю має за мету оцінювання рівня сформованості тих чи інших компетентностей та досягнення програмних результатів навчання за навчальною дисципліною «Страхові послуги».

Компетентність як інтегрований результат індивідуальної навчальної діяльності студентів, формується на основі оволодіння ними змістовими (знання), процесуальними (уміння) і мотиваційними компонентами, його рівень виявляється в процесі оцінювання. Визначення рівня сформованості дисциплінарних компетентностей (результатів навчання) з навчальної дисципліни «Страхові послуги» здійснюється за: темами робочої програми навчальної дисципліни; практичними заняттями (контрольна робота, перевірка та захист індивідуального завдання, тестування тощо).

Об'єктами контролю є: робота студентів на лекціях, семінарських (практичних, лабораторних) заняттях, якість та своєчасність виконання індивідуальних і домашніх завдань, поточних модульних робіт. Контрольні заходи здійснюються науково-педагогічними працівниками і включають поточний і підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється при проведенні лекцій, практичних занять, перевірки виконання індивідуальних і домашніх завдань та має на меті перевірку рівня засвоєння студентом навчального матеріалу навчальної дисципліни «Страхові послуги» та оцінювання набутих компетентностей.

Під час проведення *лекцій* застосовуються такі методи контролю, як усне опитування студентів з питань, визначених планом лекцій та пов'язаних з матеріалом попередніх лекцій, дискусійне обговорення проблемних питань з теми лекції та перевірка конспектів лекцій.

При проведенні *практичних занять* - контроль здійснюється при розв'язуванні окремими студентами біля дошки та «малими групами» комплексу практичних завдань і проблемних ситуацій, усне і письмове опитування, тестування, економічні диктанти.

Поточний контроль виконання студентами *індивідуальних і домашніх завдань* здійснюється за допомогою перевірки науково-педагогічним працівником результатів вирішення завдань, захисту реферативно-розрахункових робіт, контрольних робіт, тестування для студентів, знань та навичок які не відповідають вимогам вузу або тих, що мають заборгованість із поважних причин, перевірки та захисту індивідуальних домашніх завдань та конспектів.

Поточний контроль, який застосовується під час проведення *2 поточних модульних робіт*, здійснюється при перевірці виконання відповідних тестів в письмовій формі та практичних ситуацій в письмовій формі або за допомогою відповідного програмного забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу.

Поточна успішність студентів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи навчальної дисципліни «Страхові послуги» оцінюються за допомогою національної шкали оцінок.

Оцінювання знань студентів при виконанні поточних модульних робіт (поточний модульний контроль) здійснюється за 100-бальною шкалою. Якщо робочим навчальним планом при вивченні матеріалу навчальної дисципліни у семестрі навчального року передбачено виконання двох поточних модульних робіт і більше, то загальна оцінка за поточний модульний контроль визначається як середньоарифметична за формулою:

$$(M_1 + M_2 + \dots + M_n) / n, \quad (1)$$

де n - кількість модулів;
 M_1, M_2 - модуль 1, модуль 2.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни «Страхові послуги» при підсумковій формі контролю здійснюються у вигляді **екзамену** та визначається як сума балів за поточну успішність, поточний модульний контроль (не більше 60 балів) та кількість балів, отриманих за здачу екзамену (не більше 40 балів). Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою (табл. 5, 6).

Таблиця 5 – Розподіл балів за результатами вивчення навчальної дисципліни «Страхові послуги»

Види робіт	Максимальна кількість балів
За умови підсумкового контролю – екзамен	
Модуль 1 (теми 1-5): відвідування занять (2 балів); захист домашнього завдання (3 балів); обговорення матеріалу занять (2 бали); виконання навчальних завдань (5 балів); завдання самостійної роботи (3 балів); тестування (5 бали); поточна модульна робота (10 балів)	30
Модуль 2 (теми 6-10): відвідування занять (2 балів); захист домашнього завдання (3 балів); обговорення матеріалу занять (2 бали); виконання навчальних завдань (5 балів); завдання самостійної роботи (3 балів); тестування (5 бали); поточна модульна робота (10 балів)	30
Поточне оцінювання	60
Екзамен	40

Таблиця 6 – Шкала оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни «Страхові послуги»

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання

0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	---	--

Розділ 6. Інформаційні джерела

Основні джерела:

1. Конституція України [Електронний ресурс]: від 28 червня 1996 р. станом на 01.01.2020 / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>. – Назва з екрана.
2. Господарський кодекс України [Електронний ресурс]: від 16.01.2003 № 436-IV станом на 01.02.2020 / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>. – Назва з екрана.
3. Цивільний кодекс України [Електронний ресурс]: від 16.01.2003 № 435-IV станом на 01.02.2020 / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> – Назва з екрана.
4. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]: від 02.12.2010 № 2755-VI станом на 29.12.2019/ Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> – Назва з екрана.
5. Про страхування [Електронний ресурс]: Закон України від 7 березня 1996 р. № 85/96-ВР станом на 29.01.2020 / Верховна Рада України – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80> – Назва з екрана. 5
6. Про внесення змін до Закону України «Про страхування» [Електронний ресурс]: Закон України від 4 жовт. 2001 р. станом на 16.05.2008 / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/357-16> – Назва з екрана.
7. Про фінансові послуги і державне регулювання ринків фінансових послуг [Електронний ресурс]: Закон України від 12.07.2001 № 2664-III станом на 19.01.2020 р. / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>. – Назва з екрана.
8. Дема Д. І. Страхіві послуги: навч. посібник / Д. І. Дема. – Київ : Алерта, 2017. – 526 с.
9. Жученко І. В. Страхіві послуги: навч. посібник для самостійного вивчення дисципліни за кредитно-модульною системою організації навчального процесу / І. В. Жученко, А. В. Мурейко. – Полтава: РВВ ПУЕТ, 2011. – 166 с.
10. Супрун А.А. Страхіві послуги : навч. посібник / А.А. Супрун, Т.О. Зайвенко. – Львів : Магнолія-2006, 2015. – 248 с.
11. Фисун І.В. Страхування: навч. посібник / І. В. Фисун, Г. М. Ярова. – Київ: Центр учбової літ-ри, 2011. – 232 с.
12. Яворська Т. В. Страхіві послуги : навч. посібник / Т. В. Яворська. – Київ : Знання, 2008. – 350 с.

Додаткові:

13. Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів [Електронний ресурс]: Закон України від 01.07.2004 № 1961-IV станом на 25.07.2018 р. / Верховна Рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1961-15>. – Назва з екрана.
14. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне

регулювання у сфері ринків фінансових послуг України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dfp.gov.ua>. – Назва з екрана.

15. Актуарна справа в Україні: історія та розвиток / Актуарне забезпечення діяльності страхової компанії: матеріали Міжнародної конференції // Страхова справа. – 2010. – № 1 (37). – С. 30-32.

16. Балук Н. Р. Моделювання показників страхової культури споживачів / Н. Р. Балук // Регіональна економіка. – 2009. – № 4 (54). – С. 152 – 158.

17. Воронін А. А. Концепція розвитку ринку перестрахових послуг / А. А. Воронін // Фінансовий ринок України. – 2009 р. – № 6-7. – С.14-20.

18. Вовчак О. Д. Страхові послуги: навч. посібник / О. Д. Вовчак. – Львів: Компакт – ЛВ, 2009. – 656 с. 15

19. Временко Л. Пруденційний режим регулювання страхової діяльності: цілі, задачі, інструменти / Л. Временко, О. Корват // Страхова справа. – 2009. – № 1 (33). – С. 60 – 64.

20. Говорушко Т. А. Страхові послуги: підручник / Т. А. Говорушко. – Київ: Центр учбової літ-ри, 2017. – 376 с.

21. Дема Д. І. Страхові послуги: навч. посібник / Д. І. Дема. – Київ: Алерта, 2017. – 526 с.

22. Кропельницька С. О. Страхові послуги : навч. посібник для студентів напряму підготовки 6.030508 – “Фінанси і кредит” / С. О. Кропельницька, І. І. Плєць. – Івано-Франківськ: ДВНЗ —Прикарпатський національний ун-т ім. В. Стефаника, 2013. – 390 с.

23. Пугай Г. О. Нагляд за страховою діяльністю // Фінанси України. – 2011. – №12. – С. 85-91.

24. Поддєрьогін А. Визначення фінансового результату страховика від страхової діяльності / А. Поддєрьогін, О. Мурашко // Бухгалтерський облік і аудит. – 2010. – №11. – С. 10-13.

25. Ротова Т. А. Страхування: навч. посібник / Т. А. Ротова, Л. С. Руденко. – Київ: КНЕУ, 2010. – 400 с.

26. Ринок страхових послуг України: підсумки 2018 року: матеріали офіційного звіту Держфінпослуг // Страхова справа. – 2019. – № 2 (38). – С.18 – 33.

27. Страховий та інвестиційний менеджмент: підручник / [В. Г. Федоренко, В. Б. Захожий, О. Г. Чувардинський та ін.]. – Київ: Вид-во МАУП, 2009. – 340 с. 24

28. Плиса В. Й. Страхування: підручник / В. Й. Плиса. – Київ: Знання, 2010. – 580 с.

Навчально - методичні джерела:

1. Страхові послуги: дистанційний курс [Електронний ресурс] / І.В. Фисун, А. М. Соколова – Полтава: ПУЕТ, 2020. – Режим доступу: <http://www2.el.puet.edu.ua/st/mod/personalpage/view.php?id=7>

Розділ 7. Програмне забезпечення навчальної дисципліни

1. Загальне програмне забезпечення, до якого входить пакет програмних продуктів Microsoft Office.

2. Спеціалізоване програмне забезпечення комп'ютерної підтримки освітнього процесу з навчальної дисципліни, яке включає перелік конкретних програмних продуктів: мультимедійні презентації, ИНЕК-аналітик, Project expert 7.19 (доступний в ПУЕТ), Альт-Финансы 1.5.